

ÅRSPLAN FOR SANDVEDHAUGEN BARNEHAGE 2024-2025

“På lag for livslang leke- og lærelyst”

OM SANDVEDHAUGEN BARNEHAGE	4
ÅRSPLANEN	5
KVALITETSPLAN	5
<i>Innsatsområder i kvalitetsplanen</i>	5
Tidlig innsats:	5
<i>Barns behov – barnets stemme:</i>	6
<i>Digital praksis i barnehagen:</i>	6
<i>Profesjonelle læringsfelleskap og barnehagebasert kompetanseutvikling:</i>	6
<i>Utviklingsstøttende barnehage (USB):</i>	7
<i>Trygt og godt barnehagemiljø:</i>	8
<i>Strategi for ledelse og medarbeiderskap</i>	8
RAMMEPLAN OG PEDAGOGISK PRAKSIS	9
<i>Planlegging</i>	9
<i>Vurdering</i>	10
<i>Dokumentasjon</i>	11
<i>Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte</i>	11
BARN OG BARNDOM	12
DEMOKRATI	13
MANGFOLD OG GJENSIDIG RESPEKT	14
LIKESTILLING OG LIKEVERD	15
BÆREKRAFTIG UTVIKLING	16
LIVSMESTRING OG HELSE	17
DANNING GJENNOM OMSORG, LEK OG LÆRING	18
<i>Omsorg</i>	18
<i>Lek</i>	19
<i>Danning</i>	20
<i>Læring</i>	21
BARNES MEDVIRKNING	22
SAMARBEID MELLOM HJEM OG BARNEHAGE	23
OVERGANGER I BARNAS LIV	25
<i>Når barnet begynner i barnehagen</i>	25
<i>Overganger innad i barnehagen</i>	26
<i>Overgang til skole</i>	26
PROGRESJON	28
FAGOMRÅDENE	29
<i>Kommunikasjon, språk og tekst.</i>	29

<i>Kropp, bevegelse, mat og helse</i>	30
<i>Kunst, kultur og kreativitet</i>	31
<i>Natur, miljø og teknologi</i>	31
<i>Antall, rom og form</i>	32
<i>Etikk, religion og filosofi</i>	32
<i>Nærmiljø og samfunn</i>	33
BARNEHAGENS/VIRKSOMHETENS ORGANISERING.	34
BARNEHAGENS ANSATTE	34
LOKALE FØRINGER	34
<i>Trafikksikker kommune/trafikksikker barnehage.</i>	34
TAUSHETSPLIKT	35
POLITIATTEST	35
SAMARBEIDSPARTNERE	35
<i>Barne- og familieenheten</i>	35
<i>Planer i Sandnes kommune:</i>	35
• Kvalitetsplan for et helhetlig utdanningsløp i Sandnes kommune	36

OM SANDVEDHAUGEN BARNEHAGE

Sandvedhaugen barnehage er en kommunal barnehage som ligger i Sandved bydel i Sandnes kommune. Barnehagen har 13 avdelinger fordelt på 6 hus og 2 tun. Fellesområdet mellom tunene har fått navnet «Solå». Her har vi en scene som kan brukes til ulike arrangement og aktiviteter.

Ledelsen består av virksomhetsleder Liv Hjertø (vikar for Ingrid Eikeland Andersen), styrer Maiken G. Sporaland (vikar for Liv Hjertø), styrer Lene Due og administrasjonskonsulent Elise Tengedal.

Nordtunet:

- Hus 1: 2. etasje Flatafjell, Ledelsen
1. etasje Knotten og Myggen 0-3 år
- Hus 2: 2. etasje Dalsnuten 3-6 år
1. etasje Biå 3-6 år
- Hus 3: 2. etasje Lifjell 3- 6 år
1. etasje Gresshoppen 0-3 år og Skrukketrollet 3-6 år

Sørtunet:

- Hus 4: 1. etasje Edderkoppen 0-3 år og Sneglen 3-6 år
- Hus 5: 1. etasje Sommerfuglen 0-3 år og Larven 3- 6 år
- Hus 6: 1. etasje Mauren 0-3 år og Billå 3-6 år

Våre mål og metoder er forankret i vår visjon og vårt verdisyn. Verdiene er grunnlaget for hvordan vi ønsker at det enkelte barn, foresatte og personalet skal oppleve kulturen og samarbeidsformen i Sandvedhaugen barnehage. Vi velger å bruke landsbybegrepet fordi en landsbykultur inneholder mange av de verdier vi ønsker å leve etter.

Vi ønsker at Sandvedhaugen barnehage skal være BARNAS EGEN LANDSBY. Her er våre landsbyverdier:

- Alle inkluderes i fellesskapet.
- Enkeltmennesket blir sett og respektert.
- Vi verdsetter mangfold.
- Vi har en oversiktlig struktur/organisasjon.
- Det blir gjennomført medvirkning.
- I landsbyen samarbeider vi og hjelper hverandre med å nå felles mål.
- I vår landsby ønsker vi å vise begeistring og engasjement i alt fra de små dagligdagse rutiner til større kulturelle arrangement.

ÅRSPLANEN

Alle barnehager er pålagt gjennom Lov om barnehager og Rammeplan å utarbeide en egen årsplan. Den skal presentere barnehagen på en slik måte at det tydelig kommer fram hvordan personalet jobber med områdene i rammeplanen. Årsplanen skal være et forpliktende arbeidsdokument for personalet og skal fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg.

Årsplanen bygger også på kvalitetsplan for et helhetlig utdanningsløp i Sandnes kommune 2020-2024.

KVALITETSPLAN

Kvalitetsplanen skal bidra til god kvalitet i barnehage og skole i Sandnes kommune. Utdanningsløpet skal preges av helhet og sammenheng. Barn og unge skal oppleve å bli møtt med gode felles verdier og holdninger gjennom hele barnehage- og skoleløpet.

Målene i planen skal bidra til kunnskapsbasert praksis, høy kvalitet og felles standard i barnehagene. Kvalitetsplanen skal være et dokument for den enkelte barnehagen i planlegging, vurdering og evaluering

[Les Kvalitetsplanen](#)

Innsatsområder i kvalitetsplanen

Tidlig innsats:

Gi et kvalitetsmessig godt barnehagetilbud til alle barn og samtidig sette inn tiltak tidlig dersom det er behov for det.

Slik gjør vi det hos oss/ Personalet skal

- Gi et kvalitetsmessig godt barnehagetilbud til alle barn og samtidig sette inn tiltak tidlig dersom det er behov for det
- Tiltak: Personalet sikrer et inkluderende felleskap og trygt barnehagemiljø.
- Personalet sikrer et tilpasset allmennpedagogisk tilbud til alle barna.
- Barnehagen har en skriftlig handlingsplan og tiltaksplan dersom mobbing oppstår, og kjennskap til rutiner omkring bekymring for barn.
- Personalet legger til rette for at barn skal få snakke trygt når de har behov for det.
- Virksomhetsleder/ styrer involverer aktuelle samarbeidsinstanser straks dette er nødvendig.
- Personalet bidrar til helhetlig og samordnet oppfølging av barn som får oppfølging av flere instanser

Barns behov – barnets stemme:

Hele personalet skal ha handlingskompetanse for å gi barn best mulig støtte i sin utvikling og læring. De ansatte skal ta utgangspunkt i barns behov og det barn er opptatt av. Barnehagebarn skal oppleve barnehage tilbudet som trygt og godt for dem.

Slik gjør vi det hos oss/ Personalet skal

- Tiltak: Virksomhetsleder/styrer sikrer at personalet har kunnskap om barns utvikling.
- Personalet er sensitiv ovenfor barnets signaler og responderer.
- Personalet arbeider systematisk for at barna skal få oppleve mestring, selvstendighet, medvirkning og medbestemmelse.
- Personalet legger til rette for utvikling av lek, vennskap og barnekultur.

Digital praksis i barnehagen:

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier.

[Les planen Digital praksis i kommunale barnehager i Sandnes](#)

Slik gjør vi det hos oss/ Personalet skal

- Utøve digital dømmekraft når det gjelder informasjonssøk, ha et bevisst forhold til opphavsrett og kildekritikk og ivareta barnas personvern
- Legge til rette for at barn utforsker, leker, lærer og selv skaper noe gjennom digitale uttrykksformer
- Vurdere relevans og egnethet og delta i barnas mediebruk
- Utforske kreativ og skapende bruk av digitale verktøy sammen med barna.

Profesjonelle læringsfelleskap og barnehagebasert kompetanseutvikling:

Barnehagen skal ha en systematisk og kollektiv kapasitetsbygging der alle ansatte tilegner seg barnehagekunnskap og omgjør den til handlingskompetanse

Slik gjør vi det hos oss/ Personalet skal

- Tiltak: Virksomhetsleder/styrer deltar i Regional kompetanseordning

og trekke arbeidet med [REKOM-partnerskapet \(Regional ordning for barnehagebasert kompetanseutvikling\)](#) inn i egen barnehage.

- Virksomhetsleders og styrerne er ansvarlig for å lage en årsplan for USB- arbeidet for alle ansattgrupper utfra USB-plan for Sandnes kommune.
- Virksomhetsleder og styrerne sikrer en struktur i barnehagen slik at alle ansatte involveres og aktivt trener for å øke sin handlingskompetanse og kollektive kapasitet.
- Virksomhetsleder og styrerne er ansvarlig for å lage en digital årsplan med utgangspunkt i felles mal utarbeidet for barnehagene.
- Virksomhetsleder og styrerne sikrer en struktur i barnehagen slik at alle ansatte involveres og aktivt trener for å øke sin digitale pedagogiske kapasitet.

Utviklingsstøttende barnehage (USB):

Sandnes kommune arbeider etter et helhetlig kvalitetssystem for å styrke allmennpedagogikken gjennom økt kunnskap og handlingskompetanse om hvordan barnehageansatte best kan støtte barn i deres utvikling. Den viktigste faktoren for å fremme barns omsorgs- og læringsmiljø i barnehagen er kvalitet på de ansattes samspill med barna.

Dette barnehageåret skal hele personalet få opplæring i traumbasert omsorg (TBO). Grunnprinsippene i traumebevisst omsorg er trygghet, relasjon og reguleringsstøtte. Dette er universelle behov som gjør godt for alle barn. Målet med TBO er at alle barn skal bli møtt av ansatte med kunnskap og forståelse. Satsningen skal gi skoler, barnehager og støtteapparat (laget rundt barna) felles holdningsgrunnlag, felles forståelse og felles kompetanse

Slik gjør vi det hos oss/ Personalet skal

- Personalet blir hvert andre år observert av en USB-observatør og ut ifra resultatet på observasjonen settes det inn tiltak på den enkelte avdeling.
- Personalet skal være faglig oppdatert og alle får opplæring i USB.
- Personalet får jevnlig kompetanseheving i TBO
- Barnehagen har to USB-tilretteleggere som sammen med ledelsen har hovedansvar for virksomhetens progresjon og utviklingsarbeid knyttet opp mot USB.

Trygt og godt barnehagemiljø:

Barnehageloven kapittel 8: Psykososialt barnehagemiljø

Slik gjør vi det hos oss	Personalet skal
<ul style="list-style-type: none">• Sandvedhaugen har utarbeidet en handlingsplan for trygt og godt barnehagemiljø• Alle ansatte i barnehagen har et ansvar for at alle barna har et trygt og godt barnehagemiljø	<p>Alle som jobber i barnehagen, skal følge med på at barna har det bra. Dersom ansatt vet eller tror et barn blir mobbet, plaget, eller på andre måter ikke har det bra, skal han/hun:</p> <ul style="list-style-type: none">• Gripe inn og stoppe krenkelsen• Si ifra til styrer i barnehagen• Undersøke hva som har skjedd• Sette inn tiltak, og lage en plan for å sørge for at barnet får et trygt og godt barnehagemiljø

Strategi for ledelse og medarbeiderskap

«Strategi for ledelse og medarbeiderskap» er utarbeidet av medarbeidere, ledere, tillitsvalgte og verneombud i Sandnes kommune. Strategien beskriver kommunens felles verdigrunnlag. Det vil si de holdninger, atferder og verdier som kjenner utgjør menneskene som jobber i kommunen.

Strategien skal være:

- Et redskap for å styrke ledernes beslutningskompetanse.
- Et viktig strategisk verktøy i utviklingen av organisasjonen.
- En veiviser for godt medarbeiderskap.

Les om strategi for ledelse og medarbeiderskap

Mål og tiltak i intern kontrakt.

Et av styringsdokumentene for kommunens barnehager er intern kontrakt. Intern kontrakt signeres av barnehageeier/kommunaldirektør og virksomhetsleder. I internkontrakten legges det inn felles målsetninger som gjelder alle virksomhetene i området. Det kan også legges inn

felles mål for barnehagene. Dersom barnehagen har interne målsetninger legges disse også inn her.

Målene i internkontrakt oppdateres hvert år etter dialog med barnehagevirksomhetene.

RAMMEPLAN OG PEDAGOGISK PRAKSIS

Lov om barnehager med rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

[Rammeplanen](#) er en forskrift til [lov om barnehager](#). Målet med rammeplanen er å gi styrer, pedagogiske ledere og det øvrige personalet en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet. Rammeplanen redegjør for barnehagens samfunnsmandat, og innholdet skal synliggjøres i årsplanen til barnehagene.

“Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene”

Barnehagelovens §1 barnehagens verdigrunnlag

Planlegging

Les om planlegging i Rammeplanen

Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk. Planlegging må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidig utvikling.

Planlegging legger grunnlag for kontinuitet og progresjon både i arbeidet det enkelte barn og med hele barnegruppen. Planleggingen skal baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre.

Slik gjør vi det hos oss	Personalet skal:
<ul style="list-style-type: none">• Barnas trivsel og utvikling skal være i fokus når vi planlegger og vurderer vårt pedagogiske arbeid.• Vi skal aktivt bruke planverket i pedagogisk planleggingsarbeid.	<ul style="list-style-type: none">• Bruke rammeplan og årsplan aktivt i planleggingsarbeid.• Skrive og sende ut månedsbrev/plan til foresatte som beskriver hvordan avdelingen jobber for å nå målene i årsplanen, og der avdelingene sier noe om mål, innhold og metoder.

- Lage halvårsplaner for barnehagen, med innhold, mål og tidspunkt.
- Ha plan for kompetanseheving/ refleksjonsgrupper for personalet. Planen følger våre satsingsområder.
- Utarbeide egen plan for tilvenning, jobbe i henhold til plan for overgang til skole
- Følge plan for tidlig innsats
- Pedagogene bruker avsatt tid til planlegging av pedagogisk innhold i barnehagen

Vurdering

[Les om vurdering i Rammeplanen](#)

For å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med regelverket skal barnehagen jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Hele personalet må involveres i vurderingsprosesser for på den måten å kunne lære av egen praksis og bidra til å utvikle barnehagen som pedagogisk virksomhet.

Slik gjør vi det hos oss

- Barnas trivsel skal være i fokus når vi planlegger og vurderer vårt pedagogiske arbeid.
- Vi skal aktivt bruke planverket i pedagogisk vurderingsarbeid.

Personalet skal:

- Skrive referat fra avdelingsmøter og ledermøter der de skriftlig vurderer aktiviteter og prosjekter.
- Gi innspill til og vurdering av årsplan i barnehagens samarbeidsutvalg.
- Sammen med barnas foresatte vurdere barnets behov og tilbud. Dette gjøres i foreldresamtaler.
- Vurdere enkeltbarns og barnegruppens trivsel og utvikling.
- Vurdere avdelingens metoder, organisering og system.

Dokumentasjon

[Les om dokumentasjon i Rammeplanen](#)

Dokumentasjon synliggjør hvordan barnehagen arbeider. Dokumentasjon er en viktig del av arbeidet med å planlegge, vurdere og utvikle det pedagogiske arbeidet. Dokumentasjon vil også vise hvordan barnehagen jobber for å oppfylle kravene i lovverket, og er et viktig redskap for å kunne vurdere praksis.

Bestemmelsene i personopplysningsloven må overholdes ved bruk av foto- og film i barnehagen.

Slik gjør vi det hos oss	Personalet skal
<ul style="list-style-type: none">• Vi skal synliggjøre barnas arbeid, opplevelser, samhandling, lek og læring i temaarbeid og pedagogiske aktiviteter.• Vi har et etisk perspektiv på det vi dokumenterer.• Månedsbrev sendes ut til foresatte. Her beskriver avdelingene hva som har skjedd og hva som skal skje i henhold til mål og planer. Dette henger sammen med satsingsområdene og mål og metoder beskrevet i Rammeplan og årsplan.	<ul style="list-style-type: none">• Ta bilder og skrive tekst som pedagogisk dokumentasjon.• Bruke praksisfortellinger.• Observere barna i hverdags situasjoner.• Ha barnesamtaler.• Ivareta og dokumentere barnas kreative uttrykk.

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte

[Les om tilrettelegging i Rammeplanen](#)

(Rammeplanen kap.7)

Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder. Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Tilretteleggingen skal vurderes underveis og justeres i tråd med barnets behov og utvikling.

Slik gjør vi det hos oss	Personalet skal
<ul style="list-style-type: none"> • Gjennom daglige observasjoner og samspill med barna vil vi sikre at alle barn blir sett. • Vi har et godt samarbeid eksterne instanser som PPT, styrket barnehagetilbud, FBU, helsestasjon og barnevern. • I samarbeid med foreldre/foresatte kan vi sette i gang tiltak som sikrer at barnet vil få et godt barnehagetilbud i tråd med barnets behov og utvikling. 	<ul style="list-style-type: none"> • Observere alle barn i hverdagsaktiviteter. • Ha et konstruktivt samarbeid med barnets hjem til barnets beste. • Samarbeide med eksterne instanser ved behov, og i tett samarbeid med foresatte. • Lage og evaluere tiltaksplaner med konkrete mål og metoder i samarbeid med barnas hjem.

BARN OG BARNDOM

[Les om barn og barndom i Rammeplanen.](#)

Rammeplanen kap.1):

Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Å bidra til at alle barn som går i barnehage, får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek, er fundamentalt. Alle handlinger og avgjørelser som berører barnet, skal ha barnets beste som grunnleggende hensyn, jf. grunnloven §104 og barnekonvensjonen art.3 nr.1.

Slik gjør vi det hos oss	Personalet skal
<p>I Sandvedhaugen barnehage har vi dette barnesynet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barn er aktive og viser initiativ i møte med det fysiske og menneskelige miljøet. Graden av aktivitet avhenger av alder, funksjonsnivå, interesse og motivasjon. • I det daglige ser vi at barna viser hva de vil og hva de er opptatt av. De tar kontakt med både barn og voksne, og 	<ul style="list-style-type: none"> • Gi barna tid og rom til lek. Se verktøyet “barns egen uttrykksmåte” i ToWe. • Være nær barna, gi omsorg, se hvert enkelt barn og være til stede emosjonelt og fysisk. • Undre oss sammen med barna og vise respekt for barnets initiativ gjennom hele barnehagedagen • Bekrefte det barnet ser og er opptatt av. Være engasjerte, varme og ansvarsbevisste voksne.

er fysisk aktive og gjør egne erfaringer.

- Barn er sosiale: De elsker at ting skjer rundt dem, de knytter tidlig vennskap og utvikler seg og lærer i samspill med andre barn og voksne. I møter mellom barn – barn og mellom barn - voksne i garderoben, på stallebordet, i sandkassen og i dyp konsentrasjon i samtale, lek og spill ser vi gjensidighet i kontakten.
- Barn er kompetente: De kan mye, er selvstendige og har en intensjon med det de gjør. Barn vil gjerne medvirke i det som skjer rundt dem.
- Barn har behov for voksne: De klarer mye selv, men trenger også hjelp og veiledning fra de voksne. Barn skal vite at voksne er tilgjengelige og gir den nødvendige støtten i løpet av barnehagedagen.
- Barn inspireres av det fysiske miljøet og menneskene de møter: Barn imiterer og observerer. Det fysiske miljøet, inne og ute, gir inspirasjon til lek og samhandling. Barnehagens estetiske utforming påvirker barnas kreativitet, tanke og handling.
- Være gode rollemodeller, kunnskapsformidlere og kulturformidlere.
- La barna bli kjent med, og oppleve samfunnet, nærmiljøet og kulturen.
- Gi barna et inspirerende og trygt fysisk miljø i fellesskap med barn og voksne

DEMOKRATI

[Les om demokrati i Rammeplanen](#)

(Rammeplanen kap.1)

Økt mangfold og individualisering gir behov for demokratiforståelse, respekt for forskjellighet og positive holdninger til å leve sammen i fellesskap. Alle barn skal kunne oppleve demokratisk deltakelse ved å bidra og medvirke til barnehagens innhold, uavhengig av kommunikasjonssevner og språklige ferdigheter.

Slik gjør vi det hos oss

- Barna i Sandvedhaugen har rett til å si og gi uttrykk for sine meninger. Både kroppslig og verbalt uttrykker barna hvordan de har det, og hva de er opptatt av.
- Å ta barns ønske om medvirkning på alvor er å engasjere seg i barna, og å gi dem trygghet, samt å la dem få gode erfaringer med hva det vil si å medvirke i et fellesskap gjennom demokratiske prosesser.
- Barna skal få erfaringer med å ta flertallsavgjørelser i fellesskap med andre.

Personalet skal

- Oppmuntre til å undre seg og stille spørsmål.
- Gjenspeile barnas og barnegruppens interesse og behov i den daglige pedagogiske virksomheten, i valg av tema og tilrettelegging av miljø og materiell.
- Hjelp barna til å ytre egne meninger og ta hensyn til andres meninger.
- Ha fokus på den gode samtalen.
- Gjenspeile barnas og barnegruppens interesse og behov i den pedagogiske virksomheten, i valg av tema og tilrettelegging av miljø og materiell.

MANGFOLD OG GJENSIDIG RESPEKT

[Les om mangfold og gjensidig respekt i Rammeplanen](#)

(Rammeplanen kap.1)

Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Samtidig skal barnehagen gi felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskap. Barnehagen skal synliggjøre variasjoner i verdier, religion og livssyn. Barnehagen skal legge til rette for kulturmøter, gi rom for barnas egen kulturskaping og bidra til at alle barn kan få oppleve glede og mestring i sosiale og kulturelle fellesskap.

Slik gjør vi det hos oss

- I vår landsby ønsker vi å vise begeistring og engasjement i alt fra de små dagligdagse rutiner til større kulturelle arrangement.
- Barnehagen bruker mangfold som en ressurs i det pedagogiske arbeidet.

Personalet skal

- Vise respekt og er gode rollemodeller i samspillet mellom de ansatte, barn og foresatt.
- Være bevisst egne verdier og hvordan disse kommer til uttrykk i møte med andre

- Barnehagen bidrar til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskap
- Være lyttende og aktive i samarbeid med andre i personalet og i foreldresamarbeid.
- Veilede barna til å ta vare på og bry seg om seg selv og andre
- Ha en aktiv rolle i leken både ute og inne for å fremme mangfold og inkludering
- Bli kjent med barna og familiens kultur og levemåte. Stille spørsmål for å bli kjent
- Planlegge og gjennomføre markeringen av FN-dagen hver høst.
- Markere Samefolkets-dag den 6. februar.
- Bruke TIM skjema aktivt i samarbeid med foresatte og barn som har et annet morsmål enn norsk

LIKESTILLING OG LIKEVERD

[Les om likestilling og likeverd i Rammeplanen](#)

(Rammeplanen kap.1)

Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Alle skal ha like muligheter til å bli sett, hørt og oppmuntret til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen.

Slik gjør vi det hos oss	Personalet skal
<ul style="list-style-type: none"> • Vi skal gi alle like muligheter til å bli sett, hørt og oppmuntret til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen. • Barna skal få være med på å ta demokratiske valg, og medvirke 	<ul style="list-style-type: none"> • Være bevisst vår rolle som rollemodell for barn og foresatt. • Jobbe aktivt for å motvirke alle former for diskriminering. • Være sensitive ovenfor barnas behov og kroppslige uttrykk. • La barna delta i planleggingen av aktiviteter, måltid, samling og turer.

aktivt i hvordan innholdet i barnehagen skal være.

- Bruke ideer fra USB- dimensjonen: Den sensitive ansatte og ToWe.

BÆREKRAFTIG UTVIKLING

[Les om bærekraftig utvikling i Rammeplanen](#)

(Rammeplanen kap.1)

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold, og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. Bærekraftig utvikling handler om at mennesker som lever i dag, får dekket sine grunnleggende behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners mulighet til å dekke sine. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for framtiden.

Slik gjør vi det hos oss

- Vi gir barna erfaringer med å ferdes i naturen noe som kan bidra til at barna får motivasjon til å bruke og ta vare på naturen.
- Vi kildesorterer avfall og ønsker å gi barna erfaringer med bærekraftig ressursbruk i hverdagen.
- Vi søker kunnskap om bærekraft, og hvordan vi kan ha fokus på dette sammen med barn og foresatte.

Personalet skal

- Ta barna med på turdag minst en gang i uken.
- Gi barna kunnskap om naturens mangfold.
- Ta barna med å kildesortere søppel og avhold "Ruskendag" sammen med barna,
- Ha samtaler med barna om hvor, hvordan ulik mat blir produsert og gi barna erfaring med å forebygge matsvinn.
- La barna finne og bruke naturmaterialer i lek og aktiviteter.
- Undre seg sammen med barna over insekter, småkryp og spiselige vekster, og ha samtaler med barna om hvorfor disse er viktige for naturens mangfold.
- Være gode rollemodeller for barna når det gjelder å ta vare på leker, klær, møbler og gjenbruk av materiell.
- Ta barna med på reparasjon av leker, ha en rydde- og vaskedag inne slik at

barna ser gleden av å ha det fint rundt seg.

- Eksperimenterer med naturelementer sammen med barna.

LIVSMESTRING OG HELSE

[Les om livsmestring og helse i Rammeplanen](#)

(Rammeplanen kap.1)

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barns fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Personalet skal ha et bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep, og vite hvordan dette kan forebygges og oppdages. Personalet skal kjenne til opplysningsplikten til barnevernet, jf. barnehageloven §22.

Slik gjør vi det hos oss	Personalet skal
<ul style="list-style-type: none">• Personalet arbeider aktivt for at alle barna skal bli sett og hørt og ha et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø.• USB gir personalet redskap som er med å fremme barna fysiske og psykiske helse, og gi alle erfaringer med variert fysisk utfoldelse.• Vi følger helsedirektoratets anbefaling for sunn mat i barnehage. Vi er en 5-om-dagen-barnehage, det vil si at barna får servert frukt og grønt til måltidene.• Ved behov har barnehagen et tett samarbeid med andre instanser.• Vi har plan for god og trygg tilvenning for barn og foresatte.• Vi har en egen handlingsplan mot mobbing.	<ul style="list-style-type: none">• Kjenne til Sandnes kommune sine interne rutiner for tidlig innsats og meldeplikt• Kjenne til og bruke det pedagogiske verktøyet fra Toddlers Wellbeing og Den utviklingsstøttende barnehagen.• Sammen med foresatte vurdere behov for kartlegging.• Gi barna erfaringer med å prøve ut ulike sider ved samspill, felleskap og vennskap.• Utvise nulltoleranse for mobbing og utestengelse.• Personalet skal være psykisk og fysisk til stede for å bedre kunne oppdage uønskede sosiale tendenser i barnegruppen.• Legge til rette for måltider slik at det blir en fullverdig aktivitet hvor barnas trivsel og mestring får et hovedfokus. Så langt det er mulig

skal alle i personalet være med under lunsjen.

- Sørge for at det fysiske rommet motiverer og oppfordrer til bevegelse og motorisk lek, både inne og ute.

DANNING GJENNOM OMSORG, LEK OG LÆRING

[Les om barnehagens innhold og formål i Rammeplanen](#)

(Rammeplanen kap.5)

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling.

Det helhetlige synet på læring er spesielt for barnehagen som pedagogisk virksomhet. I rammeplanen s. 19 står det at arbeidet med omsorg, dannelse, lek og læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling.

Omsorg

[Les om omsorg i Rammeplanen](#)

(Rammeplanen kap.3)

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger.

Slik gjør vi det hos oss

Personalet skal

- Bruke det pedagogiske verktøyet fra Toddlers Wellbeing og Den

• I Sandvedhaugen barnehage handler omsorg om relasjonen mellom voksen - barn og barn - barn. • Omsorg er en viktig forutsetning for barnas trivsel. • God omsorg og trivsel er viktig for barnas fysiske og psykiske helse, trygghet, utvikling og læring. • Den omsorg et barn blir møtt med, og selv får lov å vise mot andre, er med på å danne grunnlag for barnets utvikling av empati, respekt og toleranse.	utviklingsstøttende barnehagen (være en sensitiv voksen). • Være oppmerksomme, nærværende og engasjerte i barnas liv. • Ha gode sikkerhetsrutiner i barnehagen

Lek

[Les om lek i Rammeplanen](#)

(Rammeplanen kap.3)

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barns utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre.

Vi jobber igjennom USB (Utviklingsstøttene barnehage). USB er kommunens satsing på kvalitet og kompetanse heving, hovedfokuset er samspillet mellom ansatte og barn.

Leken er barnas arena, og barns egen uttrykksform. Lek foregår på barnas premisser, personalet er med på å støtte, inspirere og veilede og videreutvikle leken ved behov. I leken kan barnet utvikle kompetanse på flere områder; for eksempel sosial kompetanse, bygge relasjoner og vennskap, øve på språk og kommunikasjon, bearbeide opplevelser og følelser, og få uttrykke glede og humor.

Slik gjør vi det hos oss

- Vi skal ha varierte og stimulerende lekemiljøer, inne og ute, som er utviklende for barnas frie lek. Vi legger til rette for at barnas lek skal være preget av lyst, glede, kreativitet og fantasi
- Den frie leken på barnas premisser, skal ha en sentral rolle i hverdagen
- Gjennom dagsrytmen og månedsplan gir vi tid og rom for lek, og mulighet til å leke i små og store grupper.

Personalet skal

- Støtte, videreutvikle og utfordre i lek og samspill.
- Observere, støtte og delta for å berike leken og utvide kognisjonen.
- Bidra til at barna får felles erfaringer som grunnlag for lek og legge til rette for utvikling av varierte leketemaer
- Være lekne, inspirerende, utforskende og kreative i hverdagen og i leken.
- Være gode rollemodeller i lek og samspill
- Lage smågrupper både ute og inne der personalet deltar i leken.
- hjelpe barna til å bruke og forstå lekekoder, og øve seg i perspektivtaking.
- Vise barna sosiale regler og normer i samspill med andre.
- Organisere rom, tid og lekemateriale for å inspirere til ulike typer lek.

Danning

[Les om danning i Rammeplanen](#)

(Rammeplanen kap.3)

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrige til omverdenen og legge grunnlaget for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og ferdigheter skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.

Slik gjør vi det hos oss

- Sandvedhaugen barnehage legger vekt på at barna skal mestre deltagelse i samfunnet, både i dag og i framtida.
- Vi veileder barn slik at de kan få mulighet til å utvikle sin evne til å ta vare på seg selv og andre, samtidig oppmuntres barn til å ta eget initiativ og ha egne meninger.
- De voksne må være bevisst sin egen rolle, og at danning skjer i alle konkrete daglige situasjoner hvor vi møtes.

Personalet skal

- Ha fokus på positive handlinger, og fremheve ønsket adferd. Støtte barna til å finne løsninger sammen
- Se det enkelte barn, og være tett på for å observere og være støttende dersom det er nødvendig.
- I ukesrytmen legges det opp til en veksling mellom aktiviteter i større og mindre grupper.
- Ha fokus på å løfte frem ulikheter som en styrke. Alle har en verdi i seg selv.
- Ha et konstruktivt samarbeid med familiene for å bidra til å løfte frem mangfold og kultur.
- Gjennom samtaler og undring bidrar vi også til barnas forståelse av seg selv og egne følelser.
- Sammen med barna sette ord på opplevelser og handlinger.
- Være bevisst på hvilke verdier som bidrar til å gi et godt felleskap i gruppe. [Her kan du lese mer om vår verdipedagogikk](#)

Læring

[Les mer om læring i Rammeplanen](#)

(Rammeplanen kap.3)

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp og deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring.

Slik gjør vi det hos oss	Personalet skal
<ul style="list-style-type: none"> • I Sandvedhaugen har vi formelle og uformelle læringssituasjoner. De henger nøye sammen. De formelle situasjonene er planlagte og ledet av personalet, mens de uformelle er nærmere knyttet til hverdagsaktiviteter, som ”her og nå” situasjoner som påkledning, stell, måltid, ute- og innelek. • Ved å observere og imitere lærer barna ferdigheter og holdninger. • Kunnskaper om ulike fenomener som f. eks natur, kropp, samfunn, kunst, kultur, sosialt samspill gir økt innsikt og forståelse. • Eksperimentering og problemløsning gir utfordring for både tanke og språk. • Personalet jobber for at barna skal få et positivt forhold til læring gjennom å verdsette barnas nysgjerrig 	<ul style="list-style-type: none"> • Motivere for læring og være nysgjerrige sammen med barna. • Være bevisst på språket vi bruker i alle aktiviteter gjennom barnehagedagen. • Dele og søke kunnskap i lek og aktiviteter, sammen med barna • Tilrettelegge for lek inne og ute • Tilrettelegge de pedagogiske hverdagsrutinene og andre pedagogiske aktiviteter, for å maksimere læringsutbyttet. • Være en lekende voksen og oppmuntre til selvstendighet og mestring. • Vise barnet at barnehage og hjem samarbeider for barnets beste. • Kjenne til og ta i bruk verktøyet «Den utviklingsstøttende barnehagen».

BARNS MEDVIRKNING

[Les mer om barns medvirkning i rammeplanen](#)

(Rammeplanen kap.4)

Barnehagen skal ivareta barns rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntrer til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet (barnehageloven §1 og §3).

Barnehagen skal legge til rette for barns medvirkning som er tilpasset alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov. Barna skal få mulighet til aktivt å delta i planlegging og vurdering av virksomheten og få erfaring med å ha innflytelse.

Slik gjør vi det hos oss

- Barn har rett til medvirkning og å si og gi uttrykk for sine meninger i fellesskapet med andre.
- Barn er aktive og viser initiativ i møte med det fysiske og menneskelige miljøet.
- Barns medvirkning og barns uttrykk ser vi både i lek og skapende aktiviteter. Å ta barns medvirkning på alvor er å engasjere seg i barna, og ta seg tid til den gode samtalen.
- Hos oss oppmuntres barna til å undre seg og stille spørsmål.
- Barns medvirkning skal gjenspeiles i den daglige pedagogiske virksomheten, i valg av tema og tilrettelegging av miljø og materiell.

Personalet skal

- Gjennom hele dagen legge til rette for at alle barn på avdelingen skal få gi uttrykk for sine meninger.
- Vise at vi tar barns meninger og ideer på alvor ved at vi bruker dem aktivt i de aktivitetene vi har i løpet av dagen.
- Ha daglige samtaler med barn der vi oppmuntrer dem til å undre seg og stille spørsmål.
- Ta barna med i den daglige planleggingen for eksempel i samling, lek, måltid, turer og styrte aktiviteter.

SAMARBEID MELLOM HJEM OG BARNEHAGE

Foreldreråd og samarbeidsutvalg.

[Les Lov om barnehager §4](#)

Lov om barnehager §4

For å sikre samarbeid med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg. Foreldrerådet består av foreldrene/de foresatte til alle barna og skal fremme deres fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø. Er det i forskrift etter § 15 satt maksimalgrense for foreldrebetaling, kan bare foreldrerådet samtykke i foreldrebetaling ut over dette.

Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget består av foreldre/foresatte og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. Barnehagens eier kan delta etter eget ønske, men ikke med flere representanter enn hver av de andre gruppene. Barnehageeieren skal sørge for at saker av viktighet forelegges foreldrerådet og samarbeidsutvalget.

[Les mer om samarbeid mellom hjem og barnehage i rammeplanens kapittel 5](#)

(Rammeplanen kap.5)

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling (barnehage loven §1). Foreldresamarbeid skal foregå både på individuelt nivå og på gruppe nivå.

Foreldresamarbeidet skal sikre at foreldre får medvirke til den individuelle tilretteleggingen av tilbudet. Både foreldre og personalet må forholde seg til barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag.

Slik gjør vi det hos oss	Personalet skal
<ul style="list-style-type: none"> • I Sandvedhaugen er vi opptatt av å ha et godt samarbeid med barnets hjem og ha en god dialog med foresatte i hverdagen. Godt samarbeid mellom hjem – barnehage skaper sammenheng, trygghet og trivsel for barna. • Foresatte skal være en ressurs for personalet slik at vi blir bedre kjent med barnet. • Den uformelle samtalen: skjer i garderoben og ute, ofte med barn til stede, og som deltaker i samtalen. De formelle samtalene: skjer gjennom oppstartssamtale for nye foresatte og foreldresamtaler 	<ul style="list-style-type: none"> • Ha en profesjonell holdning i kommunikasjon og samhandling med foresatte. • Møte foresatte med åpenhet, innsikt og forståelse gjennom den daglige kontakten. • Gi tilbud om foreldresamtaler, 2 ganger i året. • Tilby brukerundersøkelser hvert andre år, i regi av Sandnes kommune. • Sende ut månedsbrev til de foresatte hver måned med mål for kommende måned og en evaluering av måneden som har vært. • Invitere til besøksdag om våren i forbindelse med tilvenning av nye barn, og barn som skal over til 3-6 års avdeling. • Invitere til felles arrangement. • Foresatte deltar aktivt i tilvenningsperioden. • Informere foresatte i hente- og bringesituasjoner hva barnet skal og har opplevd gjennom dagen. • Ta foresattes innspill på alvor. • Gi informasjon om foreldres innflytelsesmuligheter gjennom samarbeid med SU.

OVERGANGER I BARNAS LIV

I Arbeidet med ny kvalitetsplan for et helhetlig opplæringsløp i Sandnes kommune er det utarbeidet Standard for overganger.

[Les standard for overganger i barnehager og skoler i Sandnes](#)

Når barnet begynner i barnehagen

(Rammeplanen kap.6)

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og andre barn.

[Les om start i barnehagen](#)

Slik gjør vi det hos oss

- Vi tar utgangspunktet i vårt gjennomførte prosjekt Toddlers Wellbeing (ToWe) og jobber aktivt med trygghets sirkelen. Se barnehagens egenprofil og satsingsområde.
- I tilvenning har vi fokus på foreldreinvolvering og at tilvenningen skal tilpasses hvert enkelt barn.
- Personalet er sensitiv i møte med barna, toner seg inn og benytter alle muligheter i tilvenningsperioden til å bli godt kjent med barna og foresatte.
- Vi legger til grunne tilknytningsteorier i vårt arbeid med tilvenning.

Personalet skal

- Arbeide i henhold til tilvenningsbrevet som blir sendt til foresatte.
- Oppmuntre og guide foresatte til å være aktivt deltagende i tilvenningen.
- Sammen med foresatte lage en plan for det enkelte barn i tilvenningen.

Overganger innad i barnehagen

[Les om overganger innad i barnehagen](#)

(Rammeplanen kap.6)

Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når det bytter barnegruppe.

Slik gjør vi det hos oss	Personalet skal
<ul style="list-style-type: none">• Vi tar utgangspunkt i interne- og eksterne rutiner utarbeidet i barnehage i forhold til tilvenning.• Personalet sørger for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter avdeling.• Personalet sørger for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.	<ul style="list-style-type: none">• Lage en plan for overgang med den aktuelle avdeling på ped.ledermøte om våren• Pedagogisk leder på avdelingen som barnet skal over til sender velkomstbrev til barnet og foresatte.• Introdusere de fysiske rammene på den nye avdelingen for barna.• Gjøre barna kjent med personalet på den nye avdelingen når dette er mulig.• Avdelingene utveksler informasjon og kunnskap om barnet for at barnet skal få en tryggest mulig overgang til annen avdeling.

Overgang til skole

[Les om overgang til skole](#)

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuell skolefritidsordning. Barnehagen og skolen bør utveksle informasjon som utgangspunkt for samarbeid om førskolebarna. De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner.

Løveungene

I Sandvedhaugen barnehage kaller vi våre førskolebarn for Løveungene, et navn som er valgt av barna selv. Løveungene treffes ukentlig, avdelingsvis og på tvers av tunene.

På løveungene ønsker vi å pirre nysgjerrigheten for læring og opplevelsen av mestring i samhandling med jevnaldrende. Vi vektlegger felles opplevelser og aktiviteter gjennom hele året. Hver sommer avslutter vi Løveungene med topp tur til Dalsnuten og en høytidelig avslutningsseremoni i ”Solå” vår.

Tema:	Mål, få erfaringer med:
Sosial kompetanse:	<ul style="list-style-type: none"> -Oppleve vennskap og fellesskap i en aldershomogen gruppe -Ta kontakt med andre på en positiv måte, lytte til andre -Erfaringer i å løse konflikter uten voksenstøtte, vise empati, bry seg om andre og vise hensyn -Akseptere at egne ønsker ikke alltid blir oppfylt, vente på tur -Valg/ handlinger har konsekvenser -Empati og omsorg -Fokus på å kjenne, forstå og regulere egne følelser -Å stå frem i gruppa -Hjelpe andre, spørre om hjelp når en ikke forstår -Rekke opp hånden -Fullføre påbegynt arbeid -Sitte i ro over en periode
Lek:	<ul style="list-style-type: none"> -Inkludere andre i lek og bli inkludert -Mestre rolleleken ved å kunne lese lekesignalene, og kunne delta over tid -Lek i små og store grupper -Drive leken videre og ta imot impulser fra andre -Delta i regelleker og takle det å tape

Slik gjør vi det hos oss

- I tett samråd med barnets hjem samarbeider vi med skolen om overføringen. Vi tar utgangspunkt i Sandnes kommune sin plan for overgang barnehage skole og har et godt samarbeid med barnehagens nærscole som er Sandved skole.
- Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt SFO.
- Barnehage og skole utveksler informasjon og kunnskap for å danne et godt utgangspunkt for trygghet og mestring når barnet begynner på skolen.
- I barnehagen har en vi felles mål for hva alle barna i Sandvedhaugen barnehage skal erfare før skolestart, dette med fokus på sosial og emosjonell utvikling. Aktivitetene planlegges ut ifra barnas medvirkning og interesser.

Personalet skal

- Innhente skriftlig samtykke fra foresatte om samarbeid og overføring til skolen.
- Fylle ut overføringsskjema i samarbeid med foresatte.
- Planlegge og gjennomføre besøk på nærskolen om våren (Sandved skole).
- Samarbeide og besøke Vitenfabrikken og Sandnes hallen
- Ha førskolegruppe (løvegruppe) en gang i uka der vi har hovedfokus på fellesskapsopplevelser og sosial kompetanse.
- La barna øve seg i å la seg lede, vise hensyn til hverandre og utvikle egen selvstendighet (ADL ferdigheter).
- Styrke barnet sin selvfølelse.
- Stimulere og videreutvikle barns naturlige nysgjerrighet for læring.
- Gi førskolebarna en opplevelse av mestring i samhandling med jevnaldrende i løvegruppene.
- Vektlegge felles opplevelser på tvers av avdelingene gjennom hele året.

PROGRESJON

[Les om progresjon i rammeplanen.](#)

Vi har utarbeidet en progresjonsplan for alle fagområdene der mål og metode for hver aldersgruppe er beskrevet. Dette blir personalets arbeidsdokument. [Les progresjonsplanen her](#)

FAGOMRÅDENE

[Les om fagområdene i rammeplanen.](#)

Kommunikasjon, språk og tekst.

[Les om kommunikasjon, språk og tekst i rammeplanen.](#)

Slik gjør vi det hos oss	Personalet skal
<ul style="list-style-type: none">• Vi vil gjennom arbeid med kommunikasjon, bidra til at barna blir kjent med bøker, eventyr, sanger, rim/regler, bilder og• Vi ønsker at barna skal få erfaringer med å lytte, men også lære seg å bruke sitt språk til å uttrykke følelser, ønsker, erfaringer, til å løse konflikter og til å skape positive relasjoner i lek og samspill.• Vi vil legge til rette for at barna skal få mulighet til å videreutvikle sin begrepsforståelse og ordforråd.• Det er viktig å lese for alle barn, for å øke leselysten, pirre nysgjerrigheten og stimulere fantasien. Lesing er en viktig kilde for å fremme barns språk. Det er en inspirasjon til fellesskapsfølelse og lek. Samtidig er lesing en god øvelse i økt fokus og konsentrasjon.• En annen metode er bruk av konkrete, fysiske objekter som barn kan se, ta og lukte på.• Bruke ASK som støtte i språkarbeid og kommunikasjon.	<ul style="list-style-type: none">• Være lyttende til barns språk, stille spørsmål, tolke og hjelpe barna til å finne de rette ordene igjennom dagen.• Gi rom for barnas tanker og at barna opplever at de tar del i samtalen.• Bidra til å skape en god språklig atmosfære gjennom å stille åpne spørsmål.• Være respektfull overfor det som blir sagt, være språklig bekræftende og anerkjennende.• Gi barnet mestringsfølelse, ikke rett på det barnet sier, gjenta ord og setninger på en korrekt måte.• Bruke dialogisk lesing som et verktøy i arbeid med språk.• Begrepsfeste og sette ord på egne og barns handlinger.• Bruke konkrete i samling.• Vi skal bruke selvsnakk og parallellsnakk i alle hverdagssituasjoner.• Bruke USB-domenet Kognitiv utvikling og læring i lek og aktiviteter med barna

Kropp, bevegelse, mat og helse

[Les om kropp, bevegelse, mat og helse.](#)

Slik gjør vi det hos oss

- Vi har fokus på lek og fysisk aktivitet inne og ute. Det er viktig å ha en veksling mellom aktivitet og hvile/ro.
- Vi følger helsedirektoratets anbefalinger knyttet til mat i barnehagen
- Måltidet er en betydningsfull arena for samvær, lek og læring.
- Sandvedhaugen barnehage har i forbindelse med vårt ToWe- prosjekt hatt et spesielt fokus på barnas trivsel.
- Vi ønsker å se på måltidet som en pedagogisk arena hvor trivsel, mestring og utvikling går hånd i hånd.

Personalet skal

- Lage en god struktur og organisering ut fra barnegruppas behov.
- Være en lekende voksen.
- Gi barna mulighet til medvirkning.
- Legge til rette for at barna skal oppleve selvstendighet og mestring ved å la barna være aktivt deltakende i forberedelse, gjennomføring og avslutning av måltidet.
- Fremme språket ved å samtale om det barna er opptatt av.
- Oppmuntre til samarbeid og gi dem muligheten til å hjelpe hverandre.
- Ivareta og utvikle vennskap.
- Jevnlig refleksjon og vurdering av voksenrollen.
- Gi barna mulighet til å oppleve trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer, inne og ute.
- Gi barna erfaringer med hvor maten vi spiser kommer fra.
- Fellessamlinger i «Solå» med fokus på dans og bevegelsessanger.
- Tur til Dalsnuten og Sandnes hallen med førskolegruppa

Kunst, kultur og kreativitet

[Les om kunst, kultur og kreativitet](#)

Slik gjør vi det hos oss	Personalet skal
<ul style="list-style-type: none">• Vi ønsker at barna skal bli inspirert og kjent med ulike former for kunst og kunsthåndverk og få mulighet til å skape sin egen kunst og uttrykksform.• Barna skal få erfaring med musikk, dans og drama og få bli kjent med bøker, eventyr, sanger, rim og regler som en del av vår kultur.	<ul style="list-style-type: none">• Ha materiell tilgjengelig for barna.• Tilby og legge til rette for de enkelte barns uttrykk gjennom å benytte ulike materialer.• La prosessene være i fokus.• Støtte og oppmuntre de enkelte til å skape sitt uttrykk.• Gi barna kunstneriske inntrykk.• Følge barna gjennom en naturlig progresjon i deres kreative prosesser

Natur, miljø og teknologi

[Les om natur, miljø og teknologi](#)

Slik gjør vi det hos oss	Personalet skal:
<ul style="list-style-type: none">• Vi vil at barna skal bli kjent med dyr, insekter og planter i og utenfor barnehagen.• Vi ønsker at barna skal få oppleve ulike landskap og terreng.• Vi ønsker at barna skal få erfare å være ute i all slags vær.	<ul style="list-style-type: none">• Legge til rette for positive opplevelser i naturen.• Ha fast tur-dag.• Formidle gode verdier og holdninger knyttet til natur, miljø og teknikk.

• Barna skal få erfaringer med å utforske og observere endringer i naturen gjennom årstidene. • Barnehagen har et samarbeid med Vitenfabrikken hvor Løveungene får delta på ulike opplegg	• Være gode rollemodeller, og være positive til barns nysgjerrige tilnærming til naturen. • Ta i bruk ny teknologi sammen med barna som digitale verktøy. • Undre seg å eksperimentere sammen med barna. • Være gode rollemodeller med tanke på ivaretagelse av natur og miljø

Antall, rom og form

[Les om antall, rom og form i rammeplanen](#)

Etikk, religion og filosofi

[Les om etikk, religion og filosofi](#)

Slik gjør vi det hos oss	Personalet skal
<ul style="list-style-type: none"> • Verdiene kommer til uttrykk i møtet mellom mennesker. Barn har behov for gode rollemodeller. • Det skal være rom for barnas tro, spørsmål og undring. • I det daglige skal barna oppleve å bli møtt med respekt og interesse for sin kulturelle og religiøse bakgrunn. • I konflikter søkes det løsninger gjennom dialog. • Barnehagen har et samarbeid med FBU (Senter for flerspråklige barn og unge). 	<ul style="list-style-type: none"> • Møte alle barn og foreldre med respekt og forståelse. • Være åpen og nysgjerrig i møte med mennesker og ulike kulturer. • Være bevisst sin rolle som rollemodell. • Forebygge diskriminering og annen uønsket adferd. • Markere ulike merkedager fra norsk kultur, og eventuelle andre kulturer sine merkedager som er representert i barnegruppa. Her må personalet være i dialog med foresatte i forhold til om de ønsker at barnehagen skal markere.

- Samarbeide med Gand Kirke (frivillig for foresatte om barnet skal delta).

Nærmiljø og samfunn

[Les om nærmiljø og samfunn](#)

Slik gjør vi det hos oss

- Barna skal få bli kjent med hva som finnes i nærmiljøet.
- Personalet skal gi barna erfaringer med å ta vare på nærmiljøet ved å for eksempel samle søppel.
- Barnehagen går turer i nærområdet og bruker lekeplasser i nærområdet (for eksempel på Sandved skole).

Personalet skal

- Være orientert over opplevelsesmuligheter i nærmiljøet.
- Legge til rette for at barna blir kjent med barnehagens nærmiljø.
- La barna få delta i demokratiske valg.
- La barna bli kjent med lokalhistorie og lokale tradisjoner.
- Gi barna en forståelse av ulike tradisjoner, levesett og familieformer.
- Vise respekt for ulike kulturer og tradisjoner.
- Markere FN-dagen og samenes nasjonaldag
- Besøke Sandvedparken og Sandnes by.
- Markere Grunnlovsdagen.

Verdier og etiske retningslinjer i Sandnes kommune.

Disse verdiene skal kjennetegne virksomhetene:

- Romslig
- Modig
- Sunn

Vi skal arbeide for mangfold. Vi skal vise toleranse. Vi skal legge vekt på god kommunikasjon. Vi skal være ambisiøse og våge å tenke nytt og ta modige grep.

Vi skal bygge videre på kommunens Sunn by- tankegang. Dvs. arbeide for en bærekraftig utvikling med fokus på helse, miljø og trivsel.

[Les mer om verdier i Sandnes kommune](#)

BARNEHAGENS/VIRKSOMHETENS ORGANISERING.

De kommunale barnehagene er samorganisert i virksomheter. Det er totalt 12 kommunale barnehagevirksomheter der hver virksomhet består av flere barnehager. Målet for organiseringen er effektiv og robust drift av de kommunale barnehagene med:

- Et styrket lederteam
- Et større barnehagefaglig miljø og jevnere kvalitet i barnehagene
- Ledelse og støttetjenester tettere på
- Håndtering av overtallighet (fortrinnsvis innenfor egen virksomhet)

BARNEHAGENS ANSATTE

- Virksomhetsleder – øverste leder for alle barnehagene i virksomheten - med hovedansvar for virksomhetens økonomi og personal.
- Styreleder – daglig drift av barnehagens personal og økonomi og pedagogisk ansvar for barnehagen
- Fagleder – er en del av virksomhetens lederteam og kan ha oppgaver på tvers i virksomheten.
- Pedagogisk leder, leder det daglige arbeidet på sin avdeling/gruppe. Er en del av barnehagens lederteam.
- Barnehagelærer bistår pedagogisk leder i det daglige arbeidet med barnegruppen.
- Fagarbeider bruker sin fagkompetanse i det daglige arbeidet i barnegruppen.
- Assistent bruker sin realkompetanse i det daglige arbeidet i barnegruppen.
- Større barnehager kan ha administrasjonskonsulent.

LOKALE FØRINGER

Trafikksikker kommune/trafikksikker barnehage.

Sandnes kommune har som mål å bli godkjent som trafikksikker kommune. Det innebærer blant annet at kommunen har en trafikksikkerhetsplan. Også barnehagene er involvert i arbeidet med trafikksikkerhet

Dette innebærer at barnehagens trafikkopplæring integreres som en del av omsorgs- og opplæringsarbeidet og nedfelles i barnehagens årsplan.

[Les mer om trafikksikker kommune på kommunens hjemmesider.](#)

[Les mer om trafikksikre barnehager på tryggtrafikk.no](#)

[Sandvedhaugen barnehages plan for trafikksikkerhet](#)

TAUSHETSPLIKT

Alle som jobber i barnehagen er pålagt taushetsplikt og må skrive under på et taushetsløfte i forhold til informasjon vedrørende barn, de foresatte og personalet.

POLITIATTEST

Alle som jobber i barnehagen, må legge fram politiattest ved tiltredelse. Attesten skal vise om vedkommende er siktet, tiltalt eller dømt for seksuelle overgrep.

SAMARBEIDSPARTNERE

Barnehagen har mange samarbeidspartnere. Det er blant annet pedagogisk psykologisk tjeneste – PPT, styrket barnehagetilbud, helsestasjon, barne- og familieenheten, senter for flerspråklige barn og unge - FBU og skole.

Barnehagen har en lovpålagt [opplysningsplikt til barnevernet](#) som gjelder forhold de blir kjent med der barns helse og utvikling står i fare.

Barne- og familieenheten

Barne- og familieenheten består av to avdelinger

- Avdeling barnevern
- Avdeling ressurscenter for barn og familier.

Planer i Sandnes kommune:

- [Kommuneplan](#)
- [Handlings- og økonomiplan 2023-2026](#)
- [Overordnet beredskapsplan Sandnes kommune](#)
- [Mal for sykefraværsoppfølging](#)
- [Miljørettet helsevern](#)
- [Standard for overganger i Sandnes Kommune](#)
- [Plan for psykisk helsearbeid](#)
- [Rekrutteringsveileder](#)
- [Plan mot barnefattigdom 2017-2025](#)

- [Plan for inkludering og integrering](#)
- [Folkehelse i Sandnes kommune](#)
- [Sandnes helt enkelt - Metodikk for arbeid med digitalisering, smartby og innovasjon i Sandnes.](#)
- [Kvalitetsplan for et helhetlig utdanningsløp i Sandnes kommune](#)